Azonosító jel:

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2020. május 6.

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2020. május 6. 8:00

I.

Időtartam: 100 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTÉRIUMA

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, **egyértelmű jelöléseket** alkalmazzon – javítás esetén is!

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló kipontozott helyet**!

Csak annyi válaszelemet írjon, amennyit a feladat kér! (Ha többet ír, a beírás sorrendjében értékeljük válaszait.)

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

• Olvassa el figyelmesen a feladatokat!

• Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!

• Tudatosítsa, hány részfeladatból áll a feladat, és oldja meg az összeset!

• Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!

• Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!

• Ügyeljen arra, hogy a személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők!

Eredményes munkát kívánunk!

I. EGYSZERŰ, RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. A feladat az ókori Róma történetével kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

a) Nevezze meg a források által leírt események helyszínét! Rendelje az adott helyszínhez a térképen szereplő megfelelő sorszámot! (Elemenként 0,5 pont.)

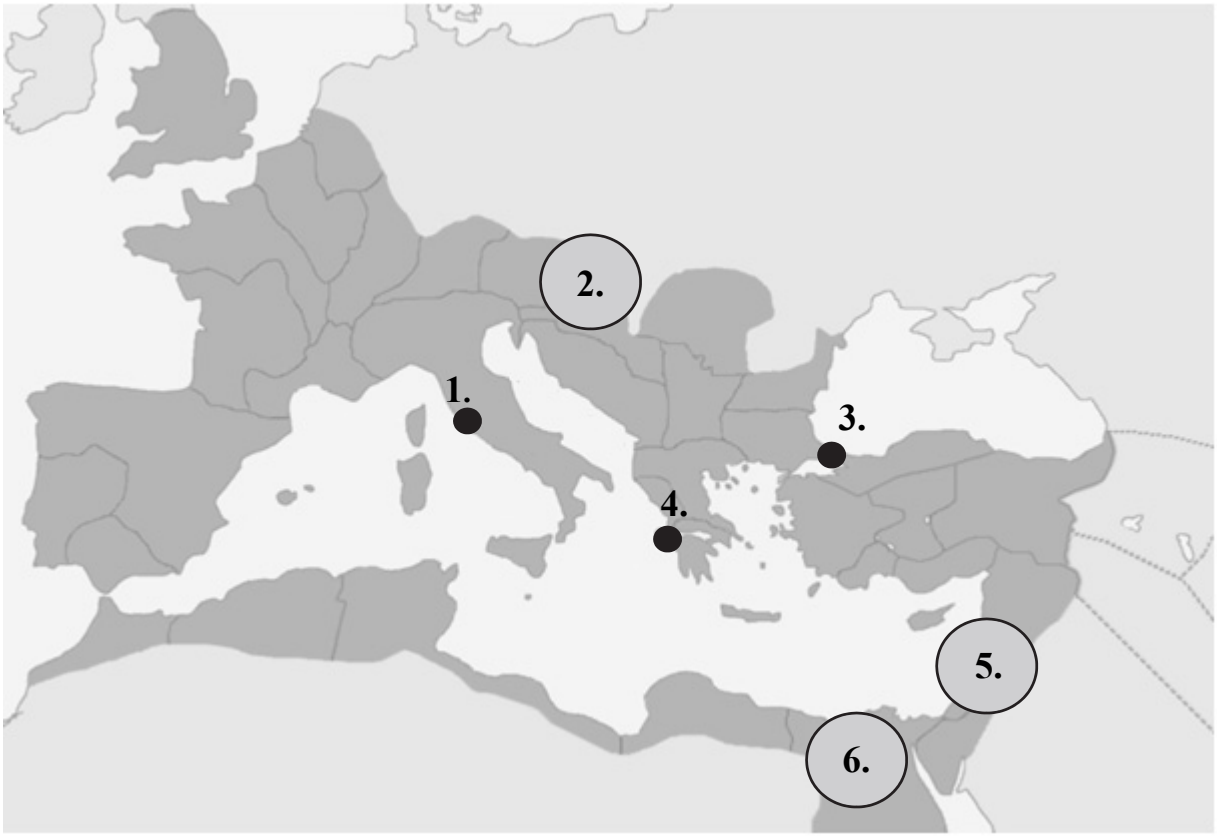

A Római Birodalom térképe a császárkorban

A) „Megkezdődött a csata, de […] Antonius hajói túl nehézkesek voltak, […] egy-egy gályáját Caesar három vagy négy hajója vette körül, […] a csata eldöntetlenül és egyforma esélyekkel folytatódott, amikor váratlanul megpillantották Kleopatra hatvan hajóját, amint vitorláikat távozásra készen felvonták, elindultak és a harcoló gályák sorai között megfutamodtak.” *(Plutarkhosz)*

A csata helyszíne (település): ……..……..... **Térképi sorszám:** ……

B) „Caesar ekkor bevonult Alexandriába; […] Néhány nappal később Caesar maga is felkereste Kleopatrát, […] Kleopatra nyomban felugrott és kuszált hajjal, zavart arckifejezéssel Caesar lába elé vetette magát.” *(Plutarkhosz)*

Az ekkor megszerzett provincia: ...…… **Térképi sorszám:** ……

C) „A […] törzseket, melyeket az én principátusom előtt a római nép hadserege sohasem közelített meg, […] legyőztem, a római nép hatalma alá vetettem, […] egészen a Danuvius [Duna] folyó partjáig.” *(Az ankarai felirat)*

Az ekkor megszerzett provincia: ..……. **Térképi sorszám:** ……

b) Nevezze meg azt a személyt, akire az A) és B) jelű forrás a „Caesar” névvel utal! (1 pont)

…….

4 pont	

2. A feladat a középkori szerzetesrendekkel kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a képek és ismeretei segítségével!

A)

A Mt. St. Michel-i kolostor, dagály idején (Franciaország)

B)

A Monte Cassinó-i kolostor (Olaszország)

a) Az A) és a B) betűjelű képeken ugyanannak a szerzetesrendnek kolostorai láthatók. Melyik volt a felsoroltak közül az ehhez a rendhez tartozó szerzetesek fő tevékenysége? Karikázza be a helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. Prédikálás híveknek
2. Kódexek másolása
3. A szentföldi zarándokok védelme

C)

Egy kolostor Dubrovnikban (Horvátország)

b) A C) betűjelű képen egy másik szerzetesrend kolostora látható. Melyik volt a felsoroltak közül az ehhez hasonló elhelyezkedésű kolostorokban működő szerzetesek fő tevékenysége? Karikázza be a helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. Prédikálás híveknek
2. Kódexek másolása
3. A szentföldi zarándokok védelme

c) Ki volt az első, pápa által elismert nyugati – többek között az A) és B) betűjelű képeken látható kolostorokat is használó – szerzetesrend alapítója? (1 pont)

……

d) Hogy nevezzük összefoglaló néven a C) betűjelű kolostorhoz hasonló épületeket használó szerzetesrendeket? (1 pont)

……

3 pont	

3. A feladat a magyar nép őstörténetével kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A) „Sátraik vannak, és együtt vonulnak a sarjadó fűvel és a zöld vegetációval […] Amikor eljönnek a téli napok, mindegyikőjük ahhoz a folyóhoz húzódik, amelyikhez éppen közelebb van. Ott marad télire és halászik. A téli tartózkodás itt alkalmasabb számukra. A magyarok országa bővelkedik fákban és vizekben. Talaja nedves. Sok szántóföldjük van. […] Meg-megrohanják a szlávokat és oroszokat, és addig mennek a parton […] [amíg a Krím félszigeten fekvő Kercsbe] érnek a foglyokkal, a rómaiak odamennek eléjük, és ott kötnek velük vásárt. Azok [a magyarok] eladják nekik a rabszolgákat, és vesznek római brokátot, gyapjúszőnyegeket és más római árukat. […] A magyarok szemrevaló és szép külsejű emberek, nagy testűek, vagyonosak és szembetűnően gazdagok, amit kereskedelmüknek köszönhetnek. Ruhájuk brokátból készült. Fegyvereik ezüsttel vannak kiverve és gyönggyel berakottak.*" (Ibn Ruszta és Gardízi leírása a magyarokról, 10–11. század)*

B) „Az itt lakó emberek számára maguk között nincsenek határok, mivel igen ritkán művelik meg a földet, semmiféle házuk, hajlékuk vagy lakóhelyük sincs, hiszen csordáikat és nyájaikat legeltetve szoktak kóborolni a megműveletlen pusztákon. Nem törekszenek úgy az arany és az ezüst után, mint a többi halandó; vadászatot és halászatot folytatnak, tejjel és mézzel táplálkoznak. A gyapjú és a ruhák használata idegen tőlük, és bár szüntelen hidegtől szenvednek, csak vad- és menyétbőrökbe öltöznek. A fáradalmakban és a harcokban kemények, testi erejük roppant nagy. […] Kevés embert karddal, több ezret pedig nyilakkal pusztítottak el, amelyeket oly gyakorlottsággal lőnek ki szaruíjaikból, hogy lövéseiket bajosan lehet elhárítani. […] Előrenyomuló vagy visszaforduló lovaikon harcolnak, de gyakran tettetnek menekülést is. […] Jellemük kevély, lázongó, hamis és szemtelen, […] természetüknél fogva hallgatagok, hajlamosabbak a cselekvésre, mint a beszédre. Ez istentelen népség kegyetlensége folytán […] az itáliai királyság legnagyobb része is elpusztult." *(Regino prümi apát évkönyve, 10. század)*

Melyik forrással kapcsolatosak a következő állítások? Tegyen X jelet a táblázat megfelelő sorába! *Egy sorba csak egy X jel kerülhet.* (Elemenként 0,5 pont.)

Állítás	Kizárólag az A) betűjelű forrás	Kizárólag a B) betűjelű forrás	Mind-kettő	Egyik sem
a) Pozitívan viszonyul a magyarokhoz.				
b) A vándorló népekre jellemző szállásváltásról tudósít.				
c) Állítása szerint a magyarok halászattal, földműveléssel és kereskedelemmel foglalkoztak.				
d) A Kárpát-medencéből kalandozó magyarokat mutatja be.				

e) Nevezze meg azt a korabeli államot, melynek lakóit rómaiaknak nevezi az A) betűjelű forrás! (1 pont)

…….

f) Magyarázza meg saját szavaival a két forrás magyarokról szóló leírása közti különbség egy lehetséges okát! (1 pont)

……

……

4 pont	

4. A feladat a katolikus megújulással kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A) „Bárki, aki társaságunkban a kereszt lobogója alatt Isten harcosa kíván lenni, és csak az Urat és annak földi helytartóját, a pápát akarja szolgálni, […] lélekben legyen felkészülve arra, hogy olyan társaság tagja lesz, melynek célja a lelkeknek a keresztény tanok szerinti gondozása, a hit terjesztése nyilvános prédikációk útján, Isten igéjének szolgálata, lelki gyakorlatok és a gyermekek és a kereszténységet nem ismerők tanításában és a gyóntatásban megvalósuló szeretetszolgálat révén, illetve a keresztények hitben való megerősítése." *(Alapszabályzat, 1540)*

B) „Legyen mindenki arról meggyőződve, hogy az isteni gondviselés őt elöljárói által irányítja és kormányozza, mintha holttest lenne, amelyet bárhová lehet vinni, és amellyel bármit lehet cselekedni." *(Alapszabályzat, 1540)*

a) Nevezze meg azt a szerzetesrendet, amelyik szabályzatából való a két forrásrészlet! (0,5 pont)

……

b) Nevezzen meg két olyan elemet az A) betűjelű forrásból, amely ellentmond a protestáns tanoknak! (Elemenként 1 pont.)

1. …… 2. ……

c) Melyik szerzetesi fogadalmat emeli ki a B) betűjelű forrás? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. szüzesség
2. szegénység
3. engedelmesség
4. bűnbocsánat

3 pont	

5. A feladat Bethlen Gábor uralkodásához kapcsolódik.
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A) „Az magam kicsiny seregével és értékecskémmel megindulék segítségükre [a magyar nemesek megsegítésére], […] az mint mellettem kezdettek vala fogni minden rendek az dolgot, ha úgy bátor csak két esztendeig [folytatják] vala is, nagy reménységem lehetett volna az Úristenben, hogy az németek igája alól az egész magyar nemzet felemelkedik, és minden állapotja [helyreállíttatik]. […] De […] az nagy [lelkesedés] nagy hirtelen megváltozék az emberekben, az hadakozást megúnák, […] de annál inkább elrémülének, meghallván a prágai szerencsétlen ütközetet [1620], elrémültek igen sokan, és némelyek keresett szín alatt [értsd: ürügyet keresve] [haza] kezdének búcsúzni." (*Bethlen Gábor levele, 1627*)

B) „Mely szép virágjában maradott […] Magyarország is mind addig, valamíg a maga nemzetéből választhatott fejedelmet […]. De mihelyt derekasan a maguk nemzetéből való [választást] megutálák, megveték, idegen fejedelmek alá veték s adák magukat, micsoda haszon következék belőle? Nem egyéb két felé szakadásnál […]. Amíg a török nemzettel való frigy mellett megmaradtak, mellőle el nem állottak, volt-e valakitől valami bántásuk? János király idejétől fogva arról magunk tehetünk bizonyságot [hogy nem]. De mihelyt a német nemzet mellé állának, micsoda jutalommal fizete, […] azzal tudniillik, […] hogy nemzetünket elfogyathassa, kegyetlen halálnak nemével megölhesse, országunkat a földdel egyenessé tégye, vagy éppen elpusztíthassa, és ha a Felséges Úristen csudálatos képpen a török nemzetet újabban hozzánk nem […] kapcsolja vala […], hol volna az Isteni tisztelet? Hol volna a magyar nemzet? És hol volna szabadsága?" (*Bethlen Gábor végrendelete, 1629*)

Állapítsa meg, melyik forrásrészlet támasztja alá a következő állításokat! Írjon X jelet a táblázat megfelelő mezőjébe! *Egy sorba csak egy X jelet írhat.* (Elemenként 0,5 pont.)

Állítás	Csak az A)	Csak a B)	Mind-kettő	Egyik sem
a) Bethlen utal a magyar rendi jogok sérelmére.				
b) Bethlen utal a harmincéves háborúra a Habsburg-ellenes küzdelemmel kapcsolatban.				
c) Bethlen a problémák forrását a kettős királyválasztásban látja.				
d) Bethlen közvetlen célként Magyarország és Erdély egyesítését tűzte ki.				

C) „Mert Bethlen Gábor, ha Isten adja, legyen magyarországi koronás király, […] de Erdélyt mi Magyarországhoz soha nem engedjük [csatolni]; mert Erdély Szulejmán szultán találmánya, és sajátja az hatalmas császárnak." (*Szultáni üzenet, 1620*)

e) Miben egészíti ki vagy módosítja a C) jelű forrás az A) jelű forrás állításait a hadjárat befejezésének okaira vonatkozóan? (1 pont)

……

f) Miben mond ellent a C) jelű forrás a B) jelű forrás állításainak? (1 pont)

……

4 pont	

6. A feladat a szövetségi rendszerek kialakulásához kapcsolódik.
Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével!

Francia karikatúra az ún. szívélyes megegyezésről (entente cordiale, 1904). A kép bal oldalán Loubet francia elnök skót ruhában, jobb oldalán VII. Eduárd brit uralkodó algériai öltözékben.
A feliratok magyarul:
legfelső sor: Béke – Becsület – Győzelem.
alatta: Anglia és Franciaország örökké!
a a kép bal szélén: Crécy
a kép jobb szélén: Waterloo

Válassza ki a mondatok helyes befejezését! Karikázza be a helyes befejezés sorszámát! (Elemenként 0,5 pont.)

a) A karikaturista a két vezető politikus öltözékével …

1. a két politikus nacionalista beállítottságát parodizálja.
2. a másik szerződő fél irányába tett gesztust parodizálja.
3. a szövetség kisebb országok felé való nyitottságát parodizálja.

b) Waterloo említésével a karikaturista a két ország …

1. múltbéli közös győzelmeire utal.
2. mások feletti legnagyobb győzelmeire utal.
3. egymással vívott háborúira utal.

c) Az egyezményben a felek egy bizonyos gyarmati területről is megállapodtak, amely brit fennhatóság alá került. Erre a kép háttere is utal. Melyik területről van szó? (1 pont)

……..

d) Elsősorban melyik nagyhatalom ellen irányult a brit–francia egyezmény? (1 pont)

…….

e) Milyen ellentmondás figyelhető meg a képfelirat legfelső sorának szavai között? (1 pont)

…….

4 pont	

7. A feladat a dualizmus kori Budapesttel kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A népesség növekedésének üteme Magyarországon és Budapesten 1880 és 1900 között az 1869-es lakosságszám arányában (%) (1869 = 100%)			
	1880	**1890**	**1900**
Magyarország	101	112	123
Budapest	133	182	264

Budapest lakosságszámának anyanyelv szerinti megoszlása 1880 és 1900 között fő (százalékos arány)			
	1880	**1890**	**1900**
magyar	201 505 (56,66 %)	326 533 (67,11 %)	559 965 (79,50 %)
német	122 454 (34,43 %)	115 573 (23,74 %)	98 515 (14,14 %)
szlovák	21 847 (6,14 %)	27 126 (5,57 %)	24 091 (3,40 %)
egyéb	9 876 (2,77 %)	17 439 (3,58 %)	20 877 (2,96 %)

A kizárólagosan az anyanyelvükön beszélők aránya Budapesten 1880 és 1900 között (%)			
	1880	**1890**	**1900**
Csak magyarul beszél	18,0	30,0	38,7
Csak németül beszél	20,0	12,1	4,3
Csak szlovákul beszél	2,3	2,3	1,1
Csak egyéb nyelven beszél	0,0	0,9	0,9

a) Mi volt a fő oka annak, hogy Budapest lakossága eltérő mértékben nőtt Magyarország lakosságához képest? (1 pont)

……..

b) Mi volt a <u>két</u> fő oka az anyanyelv szerinti megoszlás változásának? (Elemenként 1 pont.)

1. …….

2. ……

c) Karikázza be a <u>két</u> helyes állítás sorszámát! (Elemenként 0,5 pont.)

1. Budapest lakosságának növekedése a 19. század utolsó évtizedében lelassult.
2. Budapest lakosságának száma a 19–20. század fordulóján meghaladta az 1 millió főt.
3. Budapest lakosságának többsége még 1900-ban is több nyelvet beszélt.
4. A budapesti szlovákok többsége 1880 és 1900 között csak szlovákul beszélt.
5. Előfordult, hogy nőtt Budapesten az egy adott nemzetiséghez tartozók száma, az arányuk mégis csökkent.

4 pont	

8. A feladat a sztálini gazdaságpolitikához kapcsolódik. (komplex tesztfeladat)
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A)

Plakát, 1948 (felirata: Időben vetünk!)

B)

Plakát, 1930-as évek

C)

Plakát, 1935

D)

Plakát, 1934
(a parasztcsalád polcán a Traktorgondozás, az Agrotechnika és Az élet a kolhozban című kötetek)

E)

Plakát, 1948 (felirata magyarul: Olajmunkások, több olajat a hazának! Teljesítsük az ötéves tervet négy év alatt!)

F)

Plakát, 1931 (felirata magyarul: Az ötéves terv győzelme csapás a kapitalizmusra)

Melyik szovjet propagandaplakátra igaz az állítás? Írja a plakátok betűjelét a táblázat megfelelő mezőjébe! *Egy mezőbe egy betűjel kerülhet, egy betűjelet többször is felhasználhat.* (Elemenként 0,5 pont.)

Állítás	Plakát(ok) betűjele		
a) Munkaversenyre hív fel.			
b) Új munkaerő bevonását hirdeti az iparba.			
c) A fejlődés állítólagos ellenségeit is megjeleníti.			
d) Megjelenik rajta a személyi kultusz			
e) A kollektivizálás eredményét mutatja.			
f) Az 1930-as évek valamely fő szovjet exportcikkét is mutatja.			
g) Köztulajdonban lévő termelőeszközöket is megjelenít.			

G)

Vaszilij Jakovlev: Építőmunkások levelet írnak Sztálinnak (propagandisztikus festmény, 1937)

h) Válassza ki a mondatok közül azt a kettőt, amelyik a G) betűjelű kép címe is lehetne! (Elemenként 0,5 pont.)

1. A munkások sztrájkra készülnek, és ezért fordulnak Sztálinhoz.
2. A munkások köszönetet mondanak Sztálinnak a javuló munkakörülmények miatt.
3. A munkások szabadon bocsátásukat kérik Sztálintól a Gulagról.
4. A munkások a kitűzött terv teljesítéséről számolnak be Sztálinnak.
5. A munkások panaszt tesznek Sztálinnál a titkosrendőrség terrorjára.

i) A G) betűjelű festményen ábrázoltak közelebb álltak a valósághoz. **Támassza alá ezt az állítást!** (1 pont)

……

8 pont	

9. A feladat a két világháború közötti magyar oktatással kapcsolatos.
Oldja meg a források és ismeretei segítségével a Klebelsberg Kunó oktatáspolitikájára vonatkozó feladatokat!

A) „Itt a magyar népművelésnek oly rákfenéjéről volt szó, amelyen nem lehet sem törvénnyel, sem rendelettel, sem a tanügyért való lelkesedéssel […] segíteni, hanem igenis téglával és malterral […] ott, ahol helyszűke miatt beiskolázatlan gyermekek vannak. […]
A magyar nemzet lakóháza Európa belvárosában drága telken áll. Ha mi itt egy szerény viskót akarnánk fenntartani, úgy járnánk, mint a régi Pest kis belvárosi házai; amelyek nem tarthatták magukat a négy-ötemeletes bérpaloták mellett. […] Ez lenne Magyarország sorsa is, ha […] [a] takarékosság szempontjaitól vezetve nem hoznánk meg kulturális téren azokat az áldozatokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy Közép-Európa többi országaival lépést tudjunk tartani.” *(Klebelsberg írása, 1926)*

B) „Mikor a kishitűek […] látták […] állampénzügyeink ideiglenes zavarát, akkor […] mindig hangosabban követelték a magyar magas műveltség intézményeinek beszüntetését. […] A bennünket környező államoknak éppen a magas műveltség terén való […] hatalmas előretörésével párhuzamosan [ez] kulturális leszerelést jelentett volna. […] A kormánynak […] az igyekezetét nagyban megerősítette Szeged város hatalmas áldozatkészsége, mely a mostani nehéz időkben a telkeken felül 3,2 millió aranykoronával járult az építés költségeihez, ennek ellenében azt az ünnepélyes ígéretet nyerve a magas kormánytól, hogy Szegednek meg kell kapnia, amit Debrecen megkapott.” *(Klebelsberg beszéde, 1926)*

C) „Ma szerencsére, nyoma sincs annak az ósdi gondolkodásnak, amely az elemi ismereteken túlmenő műveltség elsajátítását a tömegek részére felesleges luxusnak tekintette. […] Bizony, a nemzet széles rétegeinek erre az érdeklődésére és a kormány pénzügyi erőfeszítésére a legnagyobb szükség van, mert hiszen nemcsak Németország, hanem még a velünk teljesen azonos helyzetben lévő Ausztria is behozta a nyolc évfolyamos, nyolcosztályos, kötelező, mindennapi népiskolát, amelynek felső négy osztálya megközelítőleg azt a tanítómunkát lenne hivatva ellátni, amelyet nálunk [ez] a […] négy elemi osztályra felépülő négyosztályos […] iskola végez.” *(Klebelsberg írása, 1926)*

a) Az idézett források egy-egy iskola megnyitása alkalmából keletkeztek. Válassza ki a következő ábrából a forráshoz kapcsolódó iskolatípus sorszámát, és írja a táblázat megfelelő sorába! *Öt sorszám kimarad.* (Elemenként 0,5 pont.)

<table>
<tr><th>Életkor (év)</th><th colspan="5">Iskolatípusok</th></tr>
<tr><td>18 felett</td><td rowspan="2"></td><td colspan="4">8. Egyetem, főiskola</td></tr>
<tr><td>18</td><td rowspan="2">4. középfokú szakiskola</td><td rowspan="5">5. gimnázium</td><td rowspan="5">6. reálgimnázium</td><td rowspan="5">7. reáliskola</td></tr>
<tr><td>17</td><td rowspan="2"></td></tr>
<tr><td>16</td><td rowspan="4">2. alsó fokú szakiskola</td></tr>
<tr><td>15</td><td rowspan="3">3. polgári iskola</td></tr>
<tr><td>14</td></tr>
<tr><td>13</td><td rowspan="5">1. elemi iskola</td></tr>
<tr><td>12</td><td rowspan="4">1. elemi iskola</td></tr>
<tr><td>11</td></tr>
<tr><td>10</td></tr>
<tr><td>9</td></tr>
<tr><td>8</td></tr>
<tr><td>7</td></tr>
</table>

Az iskolarendszer Magyarországon az 1920-as évek végén

Forrás betűjele	Iskolatípus sorszáma
A)	
B)	
C)	

b) Az oktatás fejlesztését nehezítő mely körülményre utalt Klebelsberg az idézett forrásrészletekben? Fogalmazza meg saját szavaival! (1 pont)

……

c) Mivel érvelt Klebelsberg az oktatás fejlesztésének szükségessége mellett mindhárom idézett forrásrészletben? Fogalmazza meg saját szavaival! (1 pont)

……

……

d) Ki volt Magyarország miniszterelnöke Klebelsberg minisztersége idején? *Keresztnevet is írjon!* (0,5 pont)

…….

4 pont	

10. A feladat a Kínai Népköztársaság történetével kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A) „Lehetetlen körülményeket teremtünk a számukra [a nyugati hatalmaknak], hogy távozásra kényszerítsük őket. Arra [kell] törekedni, hogy Mandzsúriát vasfüggöny válassza el idegen országoktól […] kivéve a Szovjetuniót és a népi demokráciákat." *(Csou En-laj, Mao Ce-tung helyettese egy szovjet politikusnak, 1948)*

B) „A gyarmati és félgyarmati országok a világ igen jelentős hányadát teszik ki. Ha ezekre egyszer kiterjesztjük hatalmunkat, Sztálin már csak a fejlett ipari területek fölött rendelkezik majd, és [a világ fennmaradó része] a mi fennhatóságunk alá kerül." *(Mao beszéde a KKP Központi Bizottságában, 1949)*

C)

Sztálin és Mao Ce-tung (festményrészlet, 1949)

D) „Valószínűleg tízezertől több tízezerig kell kivégezniük a sikkasztókat országos szinten, amíg megoldódik ez a probléma. […] Aki nem engedelmeskedik, maga is sikkasztó vagy bürokratizmusban vétkes." *(Mao távirata, 1949)*

a) Melyik forrás támasztja alá az állítást? Írja a forrás betűjelét az állítás utáni pontozott vonalra! (Elemenként 0,5 pont.)

1. Kína az elzárkózás politikáját választotta a kapitalista országokkal szemben. ……

2. Mao terrorra támaszkodva működtette a rendszerét. ……

b) Az országok mely csoportját nevezi népi demokráciáknak az A) betűjelű forrás? (1 pont)

……..

c) Milyen elllentmondás figyelhető meg a B) betűjelű forrás szövege és a C) betűjelű forrás tartalma között? Magyarázza meg röviden! (1 pont)

……...

d) Nevezze meg szakkifejezéssel, mi az összefoglaló elnevezése a B) betűjelű forrásban említett gyarmatoknak és félgyarmatoknak? (1 pont)

……

4 pont	

11. A feladat a Kádár-korszak mindennapjaival kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a Kádár-korszakból származó karikatúrák és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

A)

B)

A képhez tartozó szöveg: „Hajsza. Te jó isten, hol is vagyok én minden csütörtök este másodállásban?”

C)

Karikatúrák a Kádár-korszakból

a) Fejezze be a mondatokat az egyik karikatúrán szereplő jelenség leírásával!

1. A lakosság jövedelmei 1960 és 1980 között növekedtek, ezért

……..

2. A reálbérek 1978-tól csökkentek, ezért

……..

b) Mi az a pénzügyi probléma, amire az A) betűjelű karikatúra utal?

……..

c) Milyen politikai következménnyel járt az A) betűjelű karikatúrán szereplő jelenség?

……..

4 pont	

12. A feladat a mai Magyarországon élő nemzetiségekkel kapcsolatos.
Oldja meg a 2011. évi nemzetiségi törvényre vonatkozó feladatokat! (Elemenként 0,5 pont.)

A) „Meghatározott nemzetiségi közszolgáltatási feladatokat ellátó, […] választások útján e törvény alapján létrehozott szervezet, amely […] nemzetiségi közügyek települési, területi vagy országos szinten történő önálló intézésére jön létre.”

B) „Olyan kollektív nemzetiségi jog, amely az e törvény szerinti […] nemzetiségi önszerveződéseknek a nemzetiségi közösség által önigazgatással történő működtetése során megvalósuló önállóságban testesül meg.”

C) „Azokon a településeken, ahol valamely nemzetiségnek a népszámlálás során a regisztrált aránya eléri a húsz százalékot, az érintett települési nemzetiségi önkormányzat kérésére a képviselő-testület köteles jegyzőkönyveit és határozatait a magyar mellett az adott nemzetiség nyelvén is vezetni, szövegezni.”

D) „Magyarország tilalmaz minden olyan politikát, magatartást, amely […] a nemzetiségnek a többségi nemzetbe való beolvasztását, a többségi nemzetből történő kirekesztését, elkülönítését célozza, vagy ezt eredményezi.”

E) „A nemzetiségi önazonossághoz való jog és valamely nemzetiséghez való tartozás kinyilvánítása – az e törvényben meghatározott kivétellel – nem zárja ki a kettős vagy többes kötődés elismerését.”

F) „A települési nemzetiségi önkormányzati képviselő jelöléséhez a nemzetiségi névjegyzékben […] szereplő […] polgárok öt százalékának, de legalább öt […] polgárnak az ajánlása szükséges.”

G) „Azokon a településeken, ahol valamely nemzetiségnek a népszámlálás során regisztrált aránya eléri a tíz százalékot, a helyi önkormányzat […] [a] települési nemzetiségi önkormányzat kérésére köteles biztosítani, hogy […] rendeletének kihirdetése, hirdetményének közzététele – a magyar nyelven történő közzététel mellett – a nemzetiség anyanyelvén is megtörténjék.”

(Részletek a 2011. évi nemzetiségi törvényből)

a) Állapítsa meg, hogy a törvény idézett részei közül melyikre igaz az állítás! Írja a megfelelő forrásrészlet betűjelét az állítás utáni pontozott vonalra! *Egy állításhoz egy betűjelet írjon! Két betűjel kimarad.*

1. Lehetővé teszi, hogy valaki a népszámlálás során egyszerre vallhassa magát magyarnak és valamely nemzetiség tagjának. ……

2. Tiltja az erőszakos asszimilációt. ……

3. A nemzetiségek kulturális autonómiájának fogalmát határozza meg. ……

4. A nemzetiségi önkormányzat fogalmát határozza meg. ……

5. A nemzetiségi önkormányzat tagjainak megválasztására vonatkozó szabályt tartalmaz. ……

b) Állapítsa meg, hogy a D) betűjelű forrásban szerepelő kirekesztésre vonatkozó tilalom az Alaptörvény melyik idézett pontjából vezethető le! Karikázza be a megfelelő idézet sorszámát!

1. „Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, […] nemzeti […] származás […] szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

2. „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

3. „Magyarország – ha sem származási országuk, sem más ország nem nyújt védelmet – kérelemre menedékjogot biztosít azoknak a nem magyar állampolgároknak, akiket hazájukban […] nemzeti hovatartozásuk […] miatt üldöznek.”

c) Válaszoljon a következő – fiktív példára vonatkozó – kérdésre a nemzetiségi törvény egyik idézett részének segítségével!

Egy település önkormányzati képviselői a közterületi térfigyelő rendszer kiépítéséről szóló helyi rendelet tervezetéről vitáznak ülésükön. A település egyik német nemzetiséghez tartozó lakója szeretné németül olvasni a képviselő-testület ülésén elhangzó, hivatalos dokumentumban rögzített érveket.

Mely törvényi feltételek teljesülése esetén illeti őt meg ez a jog? Fogalmazza meg saját szavaival! Két feltételt írjon!

1. ……

2. ……

4 pont	

A feladatlapon szereplő források (kép, adatsor, térkép) lelőhelyei:

1. https://www.sporcle.com/games/sixte105/click-the-roman-empire-province
2. https://nypost.com, https://www.telegraph.co.uk, https://www.expedia.com
6. Abel Faivre, Le Rire, No. 14,9. May1903.
7. Budapest története IV. Szerk.: Vörös Károly. Budapest, 1987.
8. https://hu.pinterest.com/pin/461337555570840929/
http://russiatrek.org/blog/art/soviet-anti-religious-propaganda-posters/
https://en.wikipedia.org/wiki/Military_history_of_the_Soviet_Union#/media/File:Rkka.jpg
http://www.newsmov.biz/collective-farm.html
https://www.flickr.com/photos/13998411@N02/1578784571/
http://collections.vam.ac.uk/item/O111954/victory-of-the-5-year-poster-tzivchinskiy-nv/
https://web.stanford.edu/~gfreidin/images/art/constrction-workers2stalin.jpg
10. https://www.researchgate.net/figure/Josef-Stalin-and-Mao-Zedong_fig3_249564437
11. http://ludas-matyi.com/1979-augusztus-16/
http://ujkor.hu/wp-content/uploads/2017/09/fgy_tort_erettsegi_11_mjkII_v1_2005-2016.pdf
https://www.tenyleg.com/index.php?action=recordView&type=places&category_id=3049&id=178529

		pontszám	
		maximális	elért
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok	**1. feladat**	4	
	2. feladat	3	
	3. feladat	4	
	4. feladat	3	
	5. feladat	4	
	6. feladat	4	
	7. feladat	4	
	8. feladat	8	
	9. feladat	4	
	10. feladat	4	
	11. feladat	4	
	12. feladat	4	
	Összesen	**50**	
	I. Elért pontszám egész számra kerekítve		

dátum

javító tanár

---

	pontszáma **egész számra** kerekítve	
	elért	programba beírt
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok		

dátum

dátum

javító tanár

jegyző

Megjegyzések:
1. Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
2. Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

Azonosító jel:

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2020. május 6.

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2020. május 6. 8:00

II.

Időtartam: 140 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTÉRIUMA

Fontos tudnivalók

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló kipontozott helyet**!

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

• Olvassa el figyelmesen a feladatokat!

• Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!

• Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!

• Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!

• A feladatok megoldásához használhatja a megengedett segédeszközöket: a középiskolai történelmi atlasz térképeit és a helyesírási szótárt.

Javaslatok a szöveges, kifejtendő feladatok kidolgozásához:

1. Helyezze el időben és térben a feladatban megjelölt problémát!
2. Használja fel a feladat megértéséhez a forrásokat, illetve a középiskolai történelmi atlaszt!
3. Gyűjtse össze azokat az általános fogalmakat (pl. fejlődés, változás, termelés), illetve az adott korszakhoz kapcsolódó fogalmakat (pl. várjobbágy, céh, személyi kultusz), melyekkel az adott probléma bemutatható!
4. Építse be fogalmazásába a forrásokból megszerezhető információkat, következtetéseket!
5. Tárja fel a probléma előzményeit, okait, következményeit!
6. Építse be mondanivalójába önálló ismereteit, nézőpontját, véleményét!
7. Ha szükséges, készítsen vázlatot, illetve piszkozatot!
8. Ügyeljen arra, hogy mondatai világosak legyenek!
9. Szerkessze meg szövegét, és figyeljen a helyesírásra is!

Tájékoztatásul:

Az esszék javításának szempontjai:

• a feladat megértése,

• megfelelés a tartalmi követelményeknek,

• a válasz megszerkesztettsége, logikussága, nyelvhelyessége és helyesírása.

Eredményes munkát kívánunk!

Olvassa el figyelmesen!

A következő feladatok közül összesen **hármat** kell kidolgoznia.

Az alábbi szabályok alapján kell választania:
Kidolgozandó:

egy, az egyetemes történelemre vonatkozó **rövid** feladat,
egy, a magyar történelemre vonatkozó **hosszú** feladat,
egy komplex feladat.

A rövid egyetemes és a hosszú magyar feladat **más korszakra** – az egyik az 1849-ig tartó, a másik az 1849 utáni korszakra – vonatkozzon! *(A táblázatban a korszakokat kettős vonal választja el.)*

Tanulmányozza figyelmesen a feladatokat!

	Korszak	Sorszám	Feladat	A feladat típusa
Egyetemes történelem	1849-ig	13.	Kereszténység a 4. században	rövid
	1849 után	14.	New Deal	rövid
Magyar történelem	1849-ig	15.	Aranybulla	hosszú
	1849 után	16.	Az állam gazdasági szerepe	hosszú
Komplex	—	17.	Választójog és választási rendszer	korszakokon átívelő
	—	18.	Polgári nemzetállam: Németország és Magyarország	összehasonlító

A feladatok tanulmányozása után **karikázza be a választott feladatok sorszámát**!

A következő táblázatban feltüntettük a négy választási lehetőséget. **Jelölje X-szel a választását a megfelelő sorban! Csak az egyik lehetőséget jelölje!**

A választott feladatok sorszáma	Választásának jelölése X jellel
13., 16. és 17.	
13., 16. és 18.	
14., 15. és 17.	
14., 15. és 18.	

A feladatok közül **csak a választott hármat dolgozza ki**! Válaszait az azonos típusú feladatokat követő pontozott vonalakra írja!
A válaszok elkészítése során **fogalmazvány** (piszkozat) készíthető.
A feladatok után az értékelési szempontok szerepelnek, az elért pontszámokat a javító tanár állapítja meg.

13. A feladat a kereszténység ókori történetéhez kapcsolódik. (rövid)
Mutassa be, milyen változások történtek a kereszténység helyzetében a Római Birodalomban a Kr. u. 4. században! *Használja a középiskolai történelem atlaszt!*

A Kr. u. 2. században épült katakomba Róma közelében (A katakomba föld alatti temetkező-hely, amelyet a korai keresztények isten-tiszteletek tartására is használtak.)

Bazilika Észak-Itáliában, amelynek építése a Kr. u. 4. században kezdődött.

„Ezeket mondotta a császár latin nyelven, egy másik pedig tolmácsolta [görögül], majd a császár a zsinat elnökeinek adta át a szót. Ekkor az egyik párt vádakkal halmozta el a másikat, azok pedig védekeztek és viszont gyalázkodtak. […] a császár türelmesen hallgatta valamennyiüket, és feszült figyelemmel fogadta az előadott érveket […], míg végül is minden vitatott pont tekintetében egy értelemre és egy véleményre segítette őket." *(Euszebiosz ókori történetíró a niceai zsinatról)*

14. A feladat a világgazdasági válsággal kapcsolatos. (rövid)
Mutassa be a források és ismeretei segítségével az állam gazdasági szerepét a válságkezelésben a New Deal példáján keresztül az 1930-as években!

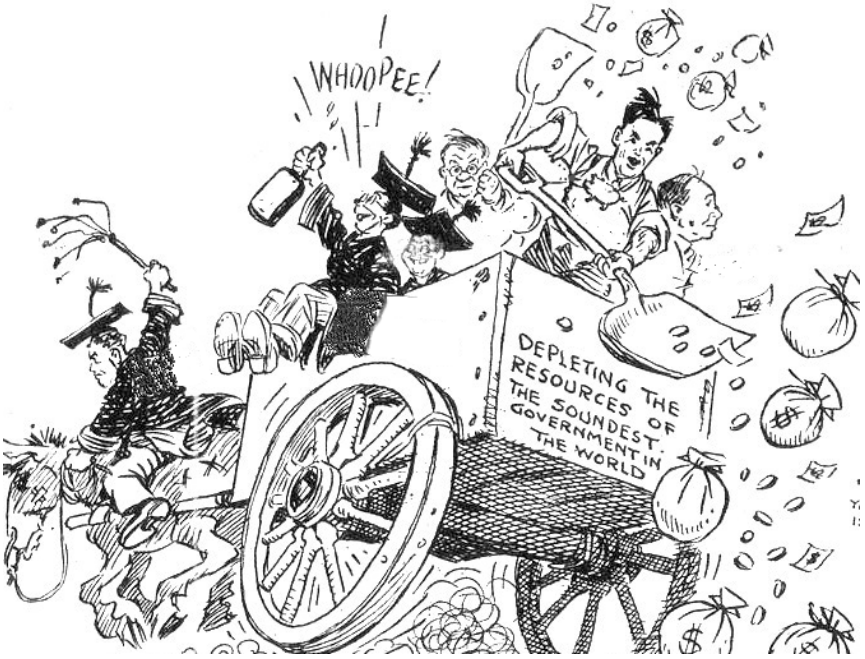

Amerikai karikatúra, 1934
(A felirat a szekéren: kimeríteni a világ legfizetőképesebb kormányának forrásait)

„Mindenkinek joga van a magántulajdonra, vagyis megtakarított vagyonának leghatályosabb védelmére. […] Ha ennek az elvnek alapján esetleg szükségessé válnék a spekulánsok [tőzsdei ügyeskedők], közvetítő-kereskedők, vagy akár a tőkések tevékenységének megnyirbálása, úgy ezt meg kell tennünk, de nem a szabadság csorbítása, hanem megvédelmezése céljából.” *(F. D. Roosevelt, 1932)*

A választott rövid, az egyetemes történelemre vonatkozó feladat sorszáma: ……
A feladat kidolgozása:

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

Szempontok		Elérhető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
Ismeretszerzés, a források használata	F1	3	
	F2	3	
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	E1	3	
	E2	3	
Összpontszám		20	
		Osztószám **2**	
Vizsgapont		**10**	

15. A feladat az Aranybullával kapcsolatos. (hosszú)
Mutassa be a források és ismeretei segítségével az Aranybulla intézkedéseit, és azok hátterét! Válaszában térjen ki az Aranybulla szerepére a nemesség kialakulásában!

„Az új intézkedések két tekintetben hoztak újat. Egyfelől az adományozott földek óriási kiterjedésűek voltak, és nemcsak lakatlan erdőségeket foglaltak magukba, ami még elfogadható lett volna, hanem várnépi és udvarnoki falvakat is. Várföldek elidegenítése, kivált ilyen mennyiségben, hallatlan dolog volt. […] A várföldek tömeges eladományozása egyet jelentett a várszervezet tönkretételével, amin az ispánok és várjobbágyok tekintélye nyugodott.” *(Engel Pál történész, 2001)*

„A roppant sokaságú tömeg az észszerű mérsékletet félretéve, súlyos és igazságtalan dolgot követelt királyától, hogy a gyűlölt főurakat és nemeseket méltóságaiktól és tisztségeiktől megfosztva, országából száműzze, és javaikat a nép közt felossza. […] [A király attól félt,] ha nem teljesíti kívánságukat, vad zavargásra fognak vetemedni, […] megerősítette az ország nemeseinek és országa többi lakosainak Szent István királytól szerzett és engedélyezett, de némely királyok által hatalmasan megrontott szabadságát.” *(III. Honorius pápa)*

„Ha valamely szerviens fiú nélkül hal meg, birtoka negyed részét leánya örökölje, a többiről úgy intézkedjék, ahogy akar. És ha váratlan halál folytán intézkedni nem tud, rokonai örököljék. És ha egyáltalán semmi nemzetsége sincs, a király fogja azokat birtokba venni.” *(Aranybulla)*

„Új pénzünk egy évig maradjon használatban, húsvéttól húsvétig. A dénárok olyanok legyenek, amilyenek Béla király [III. Béla] idejében voltak. Kamaraispánok, pénzverők, sótisztek és vámszedők az ország nemesei, izmaeliták és zsidók ne lehessenek.” *(Aranybulla)*

16. A feladat az állam gazdasági szerepével kapcsolatos. (hosszú)
Mutassa be a mai magyar államháztartás szerkezetét és bevételeit!

Országok	Államháztartási kiadások (a GDP* %-ában)
Svédország	52,7
Magyarország	49,8
Ausztria	48,4
Németország	43,8
Egyesült Államok	37,4

Egyes országok államháztartási kiadásai (a GDP %-ában)*
*(*GDP = bruttó hazai termék)*

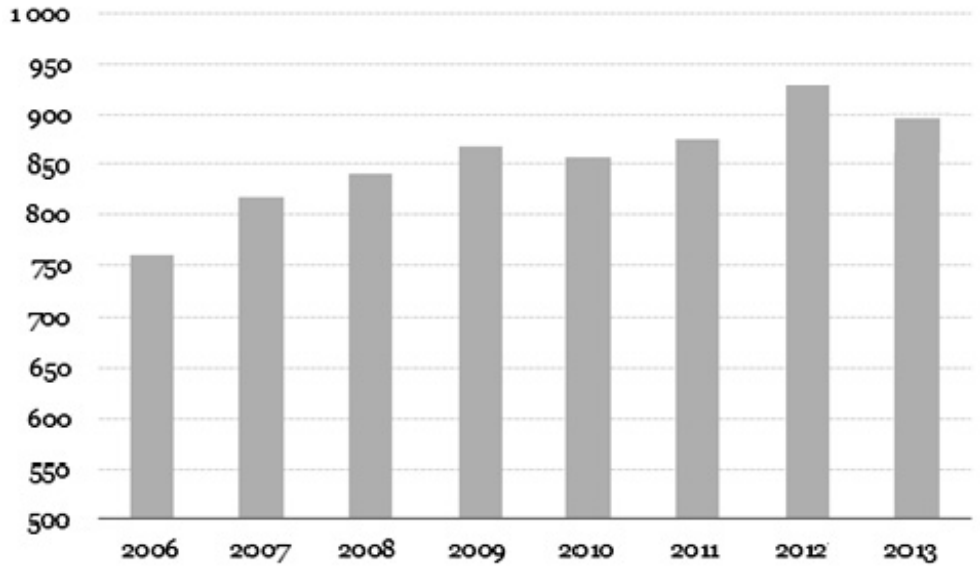

Jövedéki adóbevételek Magyarország költségvetésében (milliárd forint)

A munkavállaló által fizetendő járulékok a bruttó bérhez viszonyítva		
nyugdíjjárulék	egészségbiztosítási járulék	munkaerőpiaci járulék
10%	7%	1,5%

A munkavállaló által fizetendő járulékok mértéke Magyarországon, 2018.

„Az állami feladatok ellátásához szükséges bevételek biztosítása […] érdekében az Országgyűlés a társasági adózás szabályairól a következő törvényt alkotja:
1. § (1) Magyarországon a jövedelem- és vagyonszerzésre irányuló, vagy azt eredményező gazdasági tevékenység (a továbbiakban: vállalkozási tevékenység) alapján e törvényben meghatározott társasági adó kötelezettségnek – a közkiadásokhoz való hozzájárulás alkotmányos előírására tekintettel – e törvény rendelkezései szerint kell eleget tenni.” *(1996. évi LXXXI. törvény, a társasági adóról és az osztalékadóról)*

A választott hosszú, a magyar történelemre vonatkozó feladat sorszáma: ……
A feladat kidolgozása:

……

……

……

……

……

Szempontok		Elér-hető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, a források használata	F1	3	
	F2	3	
	F3	3	
	F4	3	
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	E1	3	
	E2	3	
	E3	3	
	E4	3	
Összpontszám		36	
		Osztószám **2**	
Vizsgapont		**18**	

17. A feladat a választójog és a választási rendszer változásaihoz kapcsolódik a XX. századi Magyarország történetében. (komplex – korszakokon átívelő)
Mutassa be a források és ismeretei segítségével a magyarországi választójog és választási rendszer alapvető elemeinek alakulását Bethlen István miniszterelnökségétől a rendszerváltás időszakáig a következő szempontok alapján:

- Bethlen választójogi rendelete,
- a választási rendszer a Horthy-korszakban,
- a választójog a második világháború után,
- a választási rendszer 1945–49 között,
- választások a kommunista évtizedekben,
- a választási rendszer és választás a rendszerváltáskor!

Válaszát időrendben haladva fogalmazza meg!

A választójog minimális feltételeinek változása Magyarországon (1920–22)			
		1920	**1922**
nők	**életkor**	24 év	30 év
	műveltség	írni-olvasni tudás	az elemi népiskola 6 osztályának elvégzése
férfiak	**életkor**	24 év	24 év
	műveltség	–	az elemi népiskola 4 osztályának elvégzése

„Nagy veszedelem az, ha az általános, titkos választójogot műveletlen, értelmetlen tömegeknek kell gyakorolniuk. Televényföldje [termőtalaja] az ilyen nép a legrosszabb demagógiának. Mint belügyminiszter meggyőződéssel működtem közre abban, hogy a Friedrich-kormány választójogi rendeletét, amely a legszélsőségesebb általános, titkos választáson alapult, módosítjuk és választójogunkat a magyar tömegek értelmi szintjével összhangba hozzuk. Vállalom e tényért a történelmi felelősséget.” *(Klebelsberg Kunó a választójogról)*

„Az országgyűlési képviselők választása részben választókerületenkint, részben országos lajstromok [listák] alapján történik. […]
Az országos lajstromok alapján betöltendő országgyűlési képviselői helyek olyan arányban oszlanak meg az egyes pártok között, amilyen arányban az általános választáson az egyes pártokra esett érvényes szavazatok egymáshoz állanak. […]
Budapest Székesfőváros választókerületei, a budapestkörnyéki választókerület, továbbá azok a törvényhatósági [értsd: megyei] jogú városok, amelyek egynél több képviselőt választanak, képviselőiket az arányos képviseleti rendszer szerint lajstromos szavazással választják, a többi választókerület mindenike az általános többségi rendszer szerint egy-egy képviselőt választ.
Azokban a választókerületekben, amelyekben a választás lajstromosan történik, a szavazás titkos, egyebütt a szavazás nyilvános.” (*1925. évi XXVI. törvény*)

„A választáson csakis olyan párt vehet részt, melynek részvételi jogát – a párt céljainak, vezetőinek és összetételének demokratikus szempontból való megvizsgálása alapján – az Országos Nemzeti Bizottság megállapítja.
Nemzetgyűlési választójoga van minden magyar állampolgárnak, aki huszadik életévét betöltötte; vagy a választói névjegyzék összeállításának évében betölti és 1945. évi szeptember hó 1-jén Magyarország 1937. évi december hó 31-i határain belül lakott. […]
A választójogból ki van zárva: aki […] ismét felvette német hangzású családi nevét, és ellene […] ilyen okból az elkobzási eljárás megindult, aki [antikommunistának, szélsőjobboldalinak, revizionistának, antiszemitának minősített] egyesületben, pártban vagy szervezetben […] tisztséget viselt, […] a Volksbundnak [magyarországi német nemzetiségűek szervezete] vezetője, tagja vagy támogatója volt […], a volt m[agyar] kir[ályi] csendőrségnek az a tagja, aki […] igazolási eljárásnak nem vetette alá magát, vagy alávetette magát, de nem igazolták.” (*1945. évi VIII. törvény*)

„A nemzetgyűlés megbízatása első összeülésétől számított 4 (négy) évre szól. A nemzetgyűlési képviselőket részben a pártok választókerületi [értsd: megyei és fővárosi] lajstromain kell megválasztani általános, titkos, közvetlen, egyenlő […] választójog alapján, az érvényesen leszavazott választók arányában úgy, hogy 12 000 érvényes szavazatra essék egy képviselői megbízatás; további 50 (ötven) képviselőt kell választani ugyanazzal a szavazással a pártok országos lajstromai alapján.” (*1945. évi VIII. törvény*)

18. A feladat a polgári nemzetállamok megteremtésével kapcsolatos. (komplex – összehasonlító)

Vesse össze a források és ismeretei segítségével a polgári nemzetállam megteremtését és alapvető jellemzőit Németországban és Magyarországon a 19. század utolsó harmadában:

- a nemzetállam törvényes megalakítása,
- az uralkodó szerepe az állam irányításában,
- a népképviselet megvalósulása,
- az etnikai viszonyok,
- az egyház és az állam viszonya, kapcsolata,
- a területi felépítés és a közigazgatás!

Használja a középiskolai történelem atlaszt!

„A császár joga a Szövetségi Tanácsot [a törvényhozás felsőháza a tagállamok küldötteiből] és a Birodalmi Gyűlést [a törvényhozás alsóháza közvetlenül választott képviselőkből] összehívni és megnyitni, elnapolni és bezárni. […] A Szövetségi Tanácsot és a Birodalmi Gyűlést évente kell összehívni. […] A Szövetségi Tanács vezetője és az ügyek vivője a birodalmi kancellár, akit a császár nevez ki. […] A császár joga a birodalmi törvények aláírása és kihirdetése, és végrehajtásuk ellenőrzése. A császár rendelkezéseit és parancsait a birodalom nevében adja ki, és érvényességükhöz szükséges a birodalmi kancellár ellenjegyzése, aki ezáltal magára vállalja a felelősséget.” (*A Német Birodalom alkotmánya*)	„Ő Felségének a királynak személye szent és sérthetetlen. […] Ő Felsége […] a végrehajtó hatalmat a törvények értelmében független magyar minisztérium által gyakorolja, s bármely rendeletei, parancsolatai, határozatai, kinevezései csak úgy érvényesek, ha a Buda-Pesten székelő miniszterek egyike által is aláíratnak. […] A miniszterelnök előterjesztésére, annak minisztertársait Ő Felsége nevezi ki. […] Az országgyűlés jövendőben évenkint, és pedig Pesten tartandván üléseit, az évenkinti ülésre az ország Rendeit Ő Felsége minden évben […] hivandja össze. A hozandó törvények jövendőre Ő Felsége által az évi ülés folyama alatt is szentesíttethetnek.” (*Az áprilisi törvények, módosítva a kiegyezés után*)
„A Német Birodalom területén házasságot jogszerűen csak anyakönyvvezető előtt lehet kötni. […] Az a lelkész vagy más egyházi személy, aki egyházi házasságkötésben eljár, mielőtt megbizonyosodott volna róla, hogy a házasságot anyakönyvvezető előtt már megkötötték, háromszáz márkáig terjedő pénzbüntetéssel vagy három hónapig tartó börtönnel büntetendő. […] Ha az eddigi jog szerint a házasfelek ágytól és asztaltól való elválása nyilvánvaló, továbbra is kimondható a házasság felbontása.” (*Német házassági törvény, 1875*)	„A házasságot polgári tisztviselő előtt kell megkötni. […] Oly kötés, mely nem polgári tisztviselő előtt történt, a törvény erejénél fogva semmi vonatkozásban sem tekintetik házasságnak. […] A házasság megszűnik: az egyik házastárs halálával vagy bírói felbontással. […] Azon lelkész vagy vallási szertartás teljesítésére jogosított más személy, ki egyházi összeadásnál eljár, mielőtt a felek igazolták volna, hogy a házasságot a polgári tisztviselő előtt megkötötték, vétséget követ el és ezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.” (*Magyar házassági törvény, 1894*)

„Az Északnémet Szövetség Birodalmi gyűlésébe választójoggal bír minden északnémet férfi, aki elmúlt huszonöt éves abban a szövetségi államban, ahol él.” (*Az Északnémet Szövetség választójogi törvénye, 1869; érvényben maradt a Német Császárságban is*)	„Országgyűlési képviselő-választásnál választói joguk van az ország mindazon bennszületett vagy honosított polgárainak – a nőket kivéve – kik 20-ik évüket betöltötték és […] úrbéri értelemben vett 1/4 telket, vagy ezzel hasonló kiterjedésű birtokot kizáró tulajdonul, vagy hitveseikkel s illetőleg kiskorú gyermekeikkel közösen bírnak […], kik mint kereskedők vagy gyárosok legalább 105 forint évi jövedelem után vannak államadóval megróva […]. Jövedelmükre való tekintet nélkül választói joggal bírnak: a magyar tudományos akadémia tagjai, a tanárok, akadémiai művészek, tudorok, ügyvédek, közjegyzők, mérnökök, sebészek, gyógyszerészek, az okleveles gazdák, okleveles erdészek és okleveles bányászok, a lelkészek, segédlelkészek, községi jegyzők, iskolai tanítók és az okleveles kisdedóvók.” (*A magyar választójogi törvény, 1874*)

A választott komplex feladat sorszáma: ……
A feladat kidolgozása:

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

Korszakokon átívelő komplex feladat			
Szempontok		Elér-hető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
	T3	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, a források használata	F1	3	
	F2	3	
	F3	3	
	F4	3	
	F5	3	
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és probléma-központú gondolkodás	E1	3	
	E2	3	
	E3	3	
	E4	3	
	E5	3	
Összpontszám		44	
		Osztószám **2**	
Vizsgapont		**22**	

Összehasonlító komplex feladat			
Szempontok		Elér-hető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
	T3	2	
	T4	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, a források használata	F1	4	
	F2	4	
	F3	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és probléma-központú gondolkodás	E1	4	
	E2	4	
	E3	4	
	E4	4	
Összpontszám		44	
		Osztószám **2**	
Vizsgapont		**22**	

A feladatlapon szereplő források (szöveg, kép, táblázat, grafikon) lelőhelyei:
13. https://travelingwithlyn.com/tag/catacombe-2/
https://it.wikipedia.org/wiki/File:Aquileia_basilica.jpg
14. Carey Cassius Orr &. Chicago Tribune, 1934.
16. Merényi Zsuzsanna – Vasné Botár Ágnes – Fritz Sepulveda Pablo Arnoldo: Iránytű a pénzügyekhez. Budapest, 2016. 146. https://www.nav.gov.hu/nav/szolgaltatasok/adokulcsok_jarulekmertekek/fizetendo_jar
https://www.portfolio.hu/gazdasag/adozas/igy-emeli-a-jovedeki-adot-a-kormany.169907.html
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qse006g.html?down=60

		pontszám	
		maximális	elért
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok	**Összesen**	**50**	
	I. Elért pontszám egész számra kerekítve		
II. Szöveges (kifejtendő) feladatok	**13. feladat**	10	
	14. feladat	10	
	15. feladat	18	
	16. feladat	18	
	17. feladat	22	
	18. feladat	22	
	Összesen	**50**	
	II. Elért pontszám egész számra kerekítve		
	I. + II. Az írásbeli vizsgarész pontszáma	**100**	

dátum

javító tanár

	pontszáma **egész számra** kerekítve	
	elért	programba beírt
I. Egyszerű, rövid feladatok		
II. Szöveges kifejtendő feladatok		

dátum

dátum

javító tanár

jegyző